

DECIZIE

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Svetlana Filincova
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Andrian Fetescu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Eugen Colisnicenco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea de către stat a prejudiciului cauzat,

împotriva deciziei din 31 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 octombrie 2016, Eugeniu Colisnicenco s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova solicitând constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale, încasarea din contul statului Republica Moldova a sumei de 18000 lei cu titlu de prejudiciu cauzat.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 02 decembrie 2014, agentul constator al Inspectoratului de Poliție Rîșcani, mun. Chișinău a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție prin care Eugeniu Colisnicenco a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (2) Cod contravențional, fiindu-i aplicată amendă în mărime de 50 unități convenționale.

Menționează că, procesul-verbal cu privire la contravenție l-a contestat și prin hotărârea din 09 aprilie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău a fost admisă contestația. Prin decizia din 27 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost casată hotărârea din 09 aprilie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată. Prin hotărârea din 29 februarie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău a fost admisă contestația și a fost declarat nul procesul-verbal, cu clasarea cauzei. Prin decizia din 22 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul părții vătămate Serghei Mocanu și a fost anulată

hotărârea din 29 februarie 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, cu remiterea cauzei la o nouă examinare. Prin hotărârea din 11 mai 2016 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău a fost admisă contestația și a fost anulată decizia de sancționare din 02 decembrie 2014, cu încetarea procesului contravențional din lipsa faptului contravenției.

Susține reclamantul că, în baza legislației în vigoare, cauzele contravenționale se examinează timp de un an calendaristic, însă cauza sa a fost examinată timp de un an și 6 luni. A fost nevoit de unul singur să-și apere interesele în cadrul ședințelor de judecată din cauza lipsei mijloacelor bănești pentru a apela la serviciile unui avocat.

Prin hotărârea din 18 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Colisnicenco și s-a constatat încălcarea dreptului reclamantului Eugeniu Colisnicenco la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale și s-a considerat drept satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat admiterea pretenției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Prin decizia din 31 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de către Eugeniu Colisnicenco, prin intermediul avocatului Octavian Pașcan și s-a casat parțial hotărârea din 18 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani), în partea în care a fost respinsă ca neîntemeiată pretenția lui Eugeniu Colisnicenco împotriva Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 18000 lei pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și în această parte s-a adoptat o hotărâre nouă prin care s-a încasat în beneficiul lui Eugeniu Colisnicenco de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova prejudiciul moral pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil al cauzei în mărime de 10000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 500 lei; în rest pretenția lui Eugeniu Colisnicenco privind încasarea prejudiciului moral pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei în mărime de 8000 lei, s-a respins ca neîntemeiată; s-a menținut hotărârea din 18 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) prin care a fost constatată încălcarea dreptului lui Eugeniu Colisnicenco la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale și a fost considerată drept satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat admiterea pretenției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

La 11 septembrie 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Andrian Fetescu, a declarat recurs împotriva deciziei din 31 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel în motivarea deciziei sale a reținut că hotărârea primei instanțe urmează a fi modificată, din motiv că constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil nu este suficientă să acopere repararea prejudiciului și în acest sens este necesar de a acorda și o sumă bănească.

Menționează că, concluzia admiterii unei interpretări eronate de instanța de apel rezidă din faptul că perioada de examinare din speța principală pentru care se pretinde constatarea încălcării art. 6 CEDO și art. 2 al Legii nr. 87, nu poate fi imputată exclusiv instanței de judecată.

Precizează că, instituirea unui remediu național prin adoptarea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, privește obligația instanțelor naționale de aplicare și interpretare a termenilor din prezenta lege prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (art. 1 alin. (2) din legea precitată).

Remarcă recurentul că, printr-o formulă adeseori utilizată, Curtea a statuat în sensul că „durata rezonabilă a unei proceduri trebuie apreciată în funcție de circumstanțele cauzei și cu ajutorul următoarelor criterii: complexitatea afacerii, comportamentul reclamantului și al autorităților competente, precum și miza litigiului pentru cel interesat” (hotărârea din 27 iunie 2000, Frylander c. Franța, par. 43; hotărârea din 18 februarie 1999, Laino c. Italia, par. 18; hotărârea din 4 aprilie 2006, Marsalek c. Cehia, par. 49; hotărârea din 13 iulie 2006, Nichifor c. România (nr. 1), par. 26). Analiza CtEDO este în primul rând o analiză particulară, *in concreto*, în funcție de elementele caracteristice fiecărei cauze.

Indică recurentul în acest sens precum că din raportul prezentat de Judecătoria mun. Chișinău (sediul Rîșcani) se constată că cauza în care se invocă că a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, s-a examinat respectându-se drepturile tuturor participanților la proces, or, instanța de judecată nu poate îngredi alte drepturi procesuale ale participanților la proces, din motiv că ulterior se va tergiversa examinarea unei cauze. La acest aspect, a menționat că Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 3 din 09 iunie 2014 cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, indică că necesitatea respectării termenelor rezonabile a procesului de judecată nu poate justifica limitarea altor drepturi, prevăzute în art. 6 din CEDO (de exemplu, dreptul la egalitatea procedurală ale părților din proces, dreptul inculpatului de a pune o întrebare martorului acuzării). Astfel, instanța nu ar trebui sub pretextul respectării termenelor rezonabile în cadrul procesului de judecată să refuze în cercetarea probelor necesare pentru o completă și corectă soluționare a cazului, care pe cale de consecință ar încălca principiul egalității armelor (pct. 13).

Declară că, omisiunea reclamantului/intimatului de a obiecta împotriva amânărilor ședințelor de judecată nu îi permite să pretindă violarea art. 6 din CEDO (cauza Ciricosta și Viola contra Italiei). Astfel, este inexplicabilă încasarea prejudiciului moral, iar pretențiile intimatului urmează a fi calificate ca fiind abuzive.

Referitor la miza pentru reclamant, consideră recurentul că, nu poate fi considerată ca primordială, mai mult ca atât instanțele de judecată pe parcursul examinării cauzei date au ținut cont de principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, au creat condiții egale părților pentru exercitarea drepturilor lor.

Or, în conformitate cu art. 192 alin. (2) (3) Cod de procedură civilă, pricinile privind încasarea pensiei de întreținere, apărarea drepturilor și intereselor minorului, repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, litigiile de muncă, contestarea actelor normative, a hotărârilor, acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale și funcționarilor publici se judecă de urgență și în

mod prioritar. Pot fi stabilite prin lege unor categorii de pricini civile termene de judecare mai reduse.

Susține recurentul că, jurisprudența CtEDO oferă suficiente exemple în care părțile au contribuit, sub diferite forme, la prelungirea duratei procedurii: a) sesizarea unei instanțe necompetente (Beaumartin c. Franța, par. 33); b) formularea unor cereri de amânare sau de prelungire a termenelor (Buchholz c. Germania, par. 56-57; Lechner și Hess c. Austria, par. 47; hotărârea din 27 februarie 1992, Diana c. Italia, par. 47); c) schimbările repetate ale apărătorilor sau numărul ridicat al acestora (Yagci și Sargin c. Turcia, par. 66); d) lipsa de la audieri sau dispariția unei persoane acuzate (Acquaviva c. Franța, par. 61; hotărârea din 19 februarie 1991, Girolami c. Italia, par. 15). În asemenea situații, CtEDO deduce întotdeauna din perioada luată în calcul acel interval de timp în care acuzatul a încercat să se sustragă (Hotărârea din 8 noiembrie 2001, Sari c. Turcia și Danemarca, par. 87); e) neîndeplinirea obligațiilor procedurale, cum ar fi indicarea numelui martorilor sau formularea unui răspuns la argumentele părții adverse (Hotărârea din 27 februarie 1992, Idrocalce S.R.L. c. Italia, par. 18; Allenet de Ribemont c. Franța, par. 52-53; f) exercitarea a numeroase căi de atac (Ringeisen c. Austria, par. 110; Baraona c. Portugalia, par. 53). În cea mai mare parte a hotărârilor pronunțate, CtEDO chiar dacă observă existența unei anumite legături de cauzalitate între durata procedurii și atitudinea reclamantului în cursul procedurii, nu atribuie totuși întreaga răspundere a depășirii termenului rezonabil acestuia (F. Sudre, J.-P. Marguenaud, J. Andriansimbazovina, A. Gottenoire, M. Levinet, Les grands arrêts de la Cour européenne des Droits de l'Homme, Ed. "P.U.F.", Paris, 2003, p. 269). Astfel, dacă părțile au contribuit în mare măsură la prelungirea procesului, acest fapt poate să conducă instanța europeană la respingerea plângerii sub aspectul depășirii termenului rezonabil. Trebuie reținut, de asemenea, din jurisprudența CtEDO, că ceea ce li se pretinde părților este o „diligentă normală” în cadrul procesului național, având drept scop finalizarea acestuia (Pretto și alții c. Italia, par. 33; decizia din 2 iulie 1997, Hervouet c. Franța). Atunci când constată că părțile nu au dat dovadă de o asemenea diligentă, Curtea reține faptul că acest lucru reprezintă un element obiectiv, în favoarea statului- parte la Convenție (Hotărârea din 23 aprilie 1987, Poiss c. Austria, par. 57).

Conform art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 31 mai 2017, iar Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Andrian Fetescu, a declarat recurs la 11 septembrie 2017.

Materialele cauzei atestă că decizia contestată a fost expediată participanților la proces la 27 iunie 2017, conform scrisorii de însoțire (f.d.115), însă date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat la 11 septembrie 2017 de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Andrian Fetescu, împotriva deciziei din 31 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, este declarat în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 29 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Andrian Fetescu și va casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Or, admiterea încălcării de către instanța ierarhic inferioară a normelor de procedură, se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile (art. 432 alin.(5) Cod de procedură civilă).

În conformitate cu art. 373 alin. (1),(2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Din materialele cauzei rezultă că la 02 decembrie 2014, de către agentul constator al Inspectoratului General al Poliției, în privința lui Eugeniu Colisnicenco a fost întocmit un proces verbal cu privire la contravenție în baza art. 69 alin.(2) Cod contravențional și prin decizia agentului constator i-a fost aplicată o amendă în mărime de 50 unități convenționale, conform aceluiași articol.

Nefiind de acord cu procesul verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare, Eugeniu Colisnicenco la 04 decembrie 2014 a depus contestație conform art. 448 Cod contravențional.

Prin hotărârea din 09 aprilie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău a fost admisă contestația depusă de Eugeniu Colisnicenco și a fost anulat procesul verbal cu

privire la contravenție cu decizia de sancționare în baza art. 69 alin.(2) Cod contravențional, întocmit la 02 decembrie 2014 (f.d.5-6).

Prin decizia din 27 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul lui Serghei Mocanu și a fost casată hotărârea din 09 aprilie 2015 a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudicare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 29 februarie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău a fost admisă contestația depusă de Eugeniu Colisnicenco și a fost declarat nul procesul verbal cu privire la contravenție nr. MAI02 699817 și decizia cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale lui Eugeniu Colisnicenco din 02 decembrie 2014, cu clasarea cazului (f.d.10-11).

Prin decizia din 22 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul lui Serghei Mocanu și a fost casată hotărârea din 29 februarie 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău, cu trimiterea cauzei spre o nouă examinare în aceeași instanța, în alt complet de judecată (f.d.7-9).

Prin hotărârea din 11 mai 2016 a Judecătoriei Rîșcani, mun.Chișinău a fost admisă contestația depusă de Eugeniu Colisnicenco și a fost anulată decizia de sancționare din 02 decembrie 2014, expusă în procesul verbal cu privire la contravenție nr. MAI02 699817, prin care Eugeniu Colisnicenco a fost sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin.(2) Cod contravențional cu sancțiune sub formă de amendă în mărime de 50 unități convenționale, cu încetarea procesului contravențional din lipsa faptului contravenției (f.d.38-40).

Conform art. 2 alin.(1), (2) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Astfel, prin cererea de chemare în judecată depusă la 12 octombrie 2016 împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Eugeniu Colisnicenco a solicitat constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale, încasarea din contul statului Republica Moldova a sumei de 18000 lei cu titlu de prejudiciu cauzat (f.d.3-4).

Prin hotărârea din 18 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Eugeniu Colisnicenco și s-a constatat încălcarea dreptului reclamantului Eugeniu Colisnicenco la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale și s-a considerat drept satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat admiterea pretenției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei (f.d.69, 74-78).

Prin decizia din 31 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de către Eugeniu Colisnicenco, prin intermediul avocatului Octavian Pașcan și s-a casat parțial hotărârea din 18 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani), în partea în care a fost respinsă ca neîntemeiată pretenția lui Eugeniu Colisnicenco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 18000 lei pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și în această parte s-a adoptat o hotărâre nouă prin care s-a încasat în beneficiul lui Eugeniu Colisnicenco de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova prejudiciul moral pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil al cauzei în mărime de 10000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 500 lei; în rest pretenția lui Eugeniu Colisnicenco privind încasarea prejudiciului moral pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei în mărime de 8000 lei, s-a respins ca neîntemeiată; s-a menținut hotărârea din 18 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) prin care a fost constatată încălcarea dreptului lui Eugeniu Colisnicenco la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale și a fost considerată drept satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat admiterea pretenției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei (f.d.104-114).

Colegiul consideră că decizia instanței de apel a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, prin ce se impune casarea acesteia, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La acest capitol, Colegiul menționează că, instanța de apel casând parțial hotărârea instanței de fond din 18 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani), a admis contradicții în concluziile sale, inclusiv și în dispozitivul deciziei, ceea ce contravine normelor de drept procedural, deoarece în condițiile legislației în vigoare nu se admit disconcordanțe sau dispoziții contradictorii în actele judecătorești ale instanțelor.

În conformitate cu art. 390 alin.(1) Cod de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină: a) denumirea instanței care a emis decizia, completul de judecată; b) locul și data pronunțării deciziei; c) numele sau denumirea apelantului și calitatea lui procedurală; d) expunerea succintă a hotărârii primei instanțe, a motivelor cererii de apel, a noilor probe, lămuririle participanților la procesul în apel; e) motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; f) concluziile instanței de apel în urma examinării apelului.

Colegiul precizează că, instanța de fond prin hotărârea din 18 ianuarie 2017 a considerat drept satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat - admiterea pretenției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Astfel, instanța de apel după judecarea cauzei, a casat hotărârea în partea respingerii cerinței de încasare a prejudiciului moral, a pronunțat o nouă hotărâre prin care a dispus încasarea sumei de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil, însă concomitent a hotărât de a menține hotărârea din 18 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) prin care a fost constatată încălcarea dreptului lui Eugeniu Colisnicenco la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale și **a fost considerată drept satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral cauzat admiterea**

pretenției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Or, prin decizia din 31 mai 2017, instanța de apel pe marginea aceleiași cerințe pronunță două soluții, prin una dispune încasarea cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, suma de 10000 lei, respingând în partea sumei de 8000 lei, iar prin alta menține dispoziția instanței de fond prin care a fost considerată drept satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului cauzat- admiterea pretenției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Conform art. 5 alin. (1), (2) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată. La constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată poate decide că simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

În contextul normei precitate, Colegiul relevă că, prin același act judecătoresc emis la examinarea cererii de chemare în judecată, înaintată în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, pe aceeași cerință, nu pot fi pronunțate două soluții, cu atât mai mult contradictorii.

În această ordine de idei, Colegiul notează că, soluția instanței de apel nu este clară în ceea ce privește dispoziția sa de casare și de menținere a hotărârii primei instanțe.

În consecință, Colegiul conchide că hotărârea instanței de judecată trebuie să fie certă și coerentă, iar între dispozitiv și motivare nu se vor admite disconcordanțe. Existența disconcordanțelor între dispozitivul hotărârii, inclusiv și în partea motivatoare acesteia în partea concluziilor, impune anularea acesteia, din motiv că o astfel de hotărâre este nemotivată.

Or, în sensul principiului procesului echitabil, garantat de art. 6 CEDO, motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că cererile lor au fost analizate cu atenție și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemotivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare vor atrage casarea ei.

Din considerentele menționate, pornind de la faptul că această eroare admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Andrian Fetescu și a casa integral decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/netemeinicii acțiunii, urmează să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele pricinii, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin intermediul reprezentantului Andrian Fetescu.

Se casează decizia din 31 mai 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Eugen Colisnicenco împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea de către stat a prejudiciului cauzat, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Svetlana Filincova

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală